

3

Het grootboek

Het is veel werk om bij iedere financiële handeling een nieuwe balans te maken. Er zijn manieren ontwikkeld om het boekhouden sneller en eenvoudiger te maken. Het grootboek is zo'n hulpmiddel.

- 1** Op welke manier zal tegenwoordig bijna altijd de boekhouding worden gedaan?

- 2** Hamza is een autodealer. Stel aan de hand van de volgende gegevens de balans van Hamza samen.

- Debiteuren € 75.950,-
- Voorraad goederen € 380.000,-
- Crediteuren € 190.000,-
- Inventaris € 15.000,-
- Kas € 3.000,-
- Bank € 217.500,-
- Lening familie € 250.000,-

Debet	Balans per . . . - . . . -				Credit

Naam rekening: <i>Voorraad goederen</i>			Rek.nr:		
Datum	Omschrijving	Debet		Credit	

Naam rekening: <i>Crediteuren</i>			Rek.nr:		
Datum	Omschrijving	Debet		Credit	

- 4 Hieronder zie je de balans van Anniek en Eric. Open aan de hand van die balans de grootboekrekeningen van Anniek en Eric.

Debet	Balans van <i>Anniek en Eric</i>		Credit
<i>Inventaris</i>	€ 16310 -	<i>Eigen vermogen</i>	€ 74384 -
<i>Vorraden</i>	69990 -	<i>Crediteuren</i>	15.600 -
<i>Kas</i>	20.034 -	<i>Bankschuld</i>	50.000 -
<i>Bank</i>	27.150 -		
<i>Debiteuren</i>	5.600 -		
	<u>€ 139984 -</u>		<u>€ 139984 -</u>

Naam rekening: <i>Inventaris</i>			Rek.nr:		
Datum	Omschrijving	Debet		Credit	

Naam rekening: <i>Voorraad goederen</i>			Rek.nr:		
Datum	Omschrijving	Debet		Credit	

Naam rekening: <i>Kas</i>			Rek.nr:		
Datum	Omschrijving	Debet		Credit	

Naam rekening: <i>Bank</i>			Rek.nr:		
Datum	Omschrijving	Debet		Credit	

Naam rekening: <i>Debiteuren</i>			Rek.nr:		
Datum	Omschrijving	Debet		Credit	

Naam rekening: <i>Eigen vermogen</i>			Rek.nr:		
Datum	Omschrijving	Debet		Credit	

Naam rekening: <i>Crediteuren</i>			Rek.nr:		
Datum	Omschrijving	Debet		Credit	

Naam rekening: <i>Bankschuld</i>			Rek.nr:		
Datum	Omschrijving	Debet		Credit	

- 5 Verwerk de onderstaande financiële veranderingen voor Anniek en Eric in het grootboek.

 <p>Tennisshop ACE Zuidplein 24 3145 XL Alphen a/d Rijn</p>		<p>Nota voor: <i>Tennisclub Smash</i> <i>Larikspad 13</i> <i>3137 GA Alphen a/d Rijn</i></p> <p>Rekening Nr. <small>Gelieve bij betaling bovenstaand nummer te vermelden:</small></p>	
Aantal	Omschrijving	Prijs	
	<i>Aan u geleverd tennisballen</i>	€	475 -
	Totaal	€	475 -
Plaats:	<i>Alphen a/d Rijn</i>		
Datum:			
<small>Betalingscondities 14 dagen na factuurdatum</small>			

Inkoopwaarde € 270,-

Nr
 Ontvangen van
Schiebroek 94.....

bedrag
 € 6.500,-

wegens

datum

Intern boekingsstuk	
Omschrijving	€ 3630 -
Winkelverkopen	
Inkoopwaarde € 1256,-	
Datum	€ 3630 -

DUNLOP SPORT
 Dunlop-Slazenger
 Postbus 405
 4130 EK Vianen

Slazenger

Nota voor: *Tennisshop ACE*
Zuidplein 24
3145 XL Alphen a/d Rijn

Rekening Nr.
 Gelieve bij betaling bovenstaand nummer te vermelden:

Aantal	Omschrijving	Prijs
	<i>Aan u geleverde goederen</i>	€ 1675 -
	Totaal	€ 1675 -

Plaats: *Vianen*
 Datum:

Betalingscondities 30 dagen na factuurdatum

POSTBANK

TENNISSHOP ACE
 ZUIDPLEIN 24
 3145 XL ALPHEN A/D RIJN

€ Afrekening Zakelijke GIROrekening
 in euro's

Datum	GIROrekening	Bladnr.	Volgnr.
20..		1	

Vorig saldo
 27.150,00

Totaal afgeboekt bedrag	Totaal bijgeboekt bedrag
14.000,00	475,00

Nieuw saldo
 13.625,00

Geboekt op	Code	Nr.	Naam/omschrijving	GIROrekening	Bedrag af	Bedrag bij
	BIJ		ONTVANGEN VAN SMASH			475,00
	AF		SLAZENGER		14.000,00	

Girofoon (026) 3 555 666
 Actueel saldo en bij- en afschrijvingen
 dagelijks van 7.00 uur 's ochtends tot 2.00 uur 's nachts

Klantenservice (020) 565 50 45
 Maandag t/m vrijdag van 8.30 uur tot 17.15 uur

Nr
Ontvangen van	Tennisshop ACE Alphen a/d Rijn
bedrag	€ 1.675,-
zegge	Zestienhonderdvijfenzeventig euro
wegens	Geleverde goederen
 plaats datum

DUNLOP SPORT

6 Tymon Stuivenberg heeft een cd-winkel. Op 1 januari 2002 wil hij zijn balans opmaken.

Hij heeft de volgende gegevens:

■ Voorraden cd's	■ Overige voorraden € 2.480,-
- pop € 12.670,-	■ Inventaris € 8.760,-
- nederpop € 1.350,-	■ Debiteuren € 1.500,-
- klassiek € 2.980,-	■ Crediteuren € 1.670,-
- jazz € 980,-	■ Kas € 13.650,-
- diversen € 450,-	■ Bank € 56.980,-

a Stel de balans voor Tymon op en bereken het eigen vermogen. Tymon zet alle cd's onder één rekening: voorraad cd's.

Debet	Balans per - -				Credit

b In de eerste week van januari is de winkel van Tymon gesloten, omdat hij gaat uitbreiden. Hij heeft een pand naast zijn winkel erbij gehuurd. In de eerste week van januari vinden er enkele financiële veranderingen plaats. Open het grootboek voor Tymon.

Verwerk de volgende veranderingen in het grootboek:

- 1 Van zijn ouders € 45.000,- geleend en het bedrag per kas ontvangen.
- 2 Van de kas € 50.000,- overgemaakt naar de bank.
- 3 Debiteur Van Leeuwen is zijn schuld ad € 350,- contant komen betalen.
- 4 Op rekening de volgende voorraden ingekocht:

■ pop € 3.650,-	■ jazz € 320,-
■ nederpop € 1.450,-	■ diversen € 2.670,-
■ klassiek € 870,-	
- 5 Per kas betaald aan crediteur Van Boven € 1.540,-

Naam rekening:		Rek.nr:			
Datum	Omschrijving	Debet		Credit	

Naam rekening:		Rek.nr:			
Datum	Omschrijving	Debet		Credit	

Naam rekening:		Rek.nr:			
Datum	Omschrijving	Debet		Credit	

Naam rekening:			Rek.nr:		
Datum	Omschrijving	Debet		Credit	

Naam rekening:			Rek.nr:		
Datum	Omschrijving	Debet		Credit	

Naam rekening:			Rek.nr:		
Datum	Omschrijving	Debet		Credit	

Naam rekening:			Rek.nr:			
Datum	Omschrijving	Debet		Credit		

Naam rekening:			Rek.nr:			
Datum	Omschrijving	Debet		Credit		

3.2

AFSLUITEN VAN HET GROOTBOEK EN VERANDERINGEN IN HET EIGEN VERMOGEN

INFO 3.3 EN 3.4

7 Het eigen vermogen is een aparte rekening in het boekhouden. Uiteindelijk verandert het eigen vermogen door kosten en opbrengsten. Wat wordt bedoeld met 'eigen vermogen'?

.....

8 Geef twee voorbeelden waardoor het eigen vermogen zou kunnen veranderen?

.....

.....

9 Geef bij de volgende financiële veranderingen aan of het eigen vermogen verandert. Zo ja, schrijf dan op of het eigen vermogen groter of kleiner wordt. Streep in iedere zin door wat niet goed is.

a De winkel laten schilderen.

Het eigen vermogen verandert **wel** / **niet**.
Het eigen vermogen wordt **groter** / **kleiner**.

b Betaald aan een crediteur.

Het eigen vermogen verandert **wel** / **niet**.
Het eigen vermogen wordt **groter** / **kleiner**.

c In de winkel goederen met winst verkocht.

Het eigen vermogen verandert **wel** / **niet**.
Het eigen vermogen wordt **groter** / **kleiner**.

d Een debiteur is komen betalen.

Het eigen vermogen verandert **wel** / **niet**.
Het eigen vermogen wordt **groter** / **kleiner**.

e Reclamefolders laten drukken voor de opening van de winkel.

Het eigen vermogen verandert **wel** / **niet**.
Het eigen vermogen wordt **groter** / **kleiner**.

f Winkelinventaris gekocht.

Het eigen vermogen verandert **wel** / **niet**.
Het eigen vermogen wordt **groter** / **kleiner**.

g Goederen op rekening met verlies verkocht.

Het eigen vermogen verandert **wel** / **niet**.
Het eigen vermogen wordt **groter** / **kleiner**.

h Goederen op rekening ingekocht.

Het eigen vermogen verandert **wel** / **niet**.
Het eigen vermogen wordt **groter** / **kleiner**.

Een driepunter bij basketbal scoor je niet zomaar. Een prachtige volley aan het net bij tennissen is geen 'makkie'. Op het voetbalveld in één keer de bal 'vol op de slof' zo in de kruising schieten, is niet makkelijk. Je moet daarvoor oefenen.

Met boekhouden is dat niet anders. Iedere opgave en iedere oefening zijn een stap op weg naar goed boekhouden.

Bij boekhouden zijn drie soorten rekeningen te onderscheiden:

- rekeningen van bezit
- rekeningen van schuld
- hulprekeningen van het eigen vermogen

10 Schrijf de volgende woorden op de juiste plaats:

credit (4x) – de rekening bank – opbrengsten – debet – kleiner – kosten – schuld

a Een rekening van bezit crediteer je als die

..... wordt.

b Op rekeningen van bezit kan nooit

..... -saldo staan.

c kan zowel debet als credit op een

balans staan; immers het kan een bezit maar ook een

..... zijn.

d Rekeningen van schuld staan altijd op de balans.

e Op hulprekeningen van het eigen vermogen schrijf je alleen

..... en

f Winsten zet je aan de kant van het eigen vermogen.

g Een balans is en altijd gelijk.

Coderen is het boekhoudkundig noteren van financiële veranderingen.
Dit is een soort steno voor het boekhouden.

11 Schrijf hieronder minimaal twee zaken waarop je moet letten bij iedere codering.

.....
.....

- 12** Hieronder zie je gedeelten van financiële veranderingen. Geef aan welke grootboekrekening in ieder geval verandert, of het een rekening van bezit, schuld of eigen vermogen is. Geef ook aan of je de rekening moet debiteren of crediteren. De eerste verandering is al ingevuld.

Financiële verandering	Grootboekrekening	Rekening van bezit (B), schuld (S) of eigen vermogen (E)	Debiteuren (D) of crediteuren (C)
Betaald aan Pietersen	Crediteuren	S	D
Contant ontvangen			
Op rekening gekocht			
Met winst verkocht			
Ontvangen van Van Dam			
Contant betaald			
Op rekening verkocht			
Huur betaald			
Per bank ontvangen			
Met verlies verkocht			

Bij de vorige opdracht mis je steeds een stukje. Aan wie is dan betaald? Waarom is contant geld ontvangen? Wie betaalde per bank? Om dat te ontdekken ga je nu een stapje verder.

- 13** Geef bij de volgende financiële veranderingen aan welke rekeningen veranderen en of je de rekening moet debiteren of crediteren. Geef dit aan door een kruisje te zetten in de debet- of creditkolom. Let op! Je gebruikt altijd minimaal twee rekeningen. Per codering moet er gedebiteerd èn gecrediteerd worden. De bedragen doen er nog even niet toe.

Bij slagerij Benali vonden op 14 november de volgende financiële veranderingen plaats.

- 1 Betaald per kas aan de firma Luiten.

Boekingsstuk nummer:					
Naam rek.	Debet		Credit		V

2 Op rekening met winst verkocht aan De Lachende Scheerkwast diverse goederen.

Boekingsstuk nummer:					
Naam rek.	Debet		Credit		V

3 Per kas betaald het loon van de winkeljongen.

Boekingsstuk nummer:					
Naam rek.	Debet		Credit		V

4 Per bank betaald aan Stegeman BV.

Boekingsstuk nummer:					
Naam rek.	Debet		Credit		V